

Kyläradiotoiminta osana paikallista varautumista

Kyläradio on paikallinen varaviestintäverkko, joka perustuu RHA68-radiopuhelimiin ja kiinteisiin kyläradioasemiin. Se toimii riippumatta internetistä ja matkapuhelinverkoista, ja sen tarkoituksena on turvata tiedonkulku esimerkiksi pitkäkestoisten sähkökatkojen, myrskyjen ja muiden häiriötilanteiden aikana. Kyläradio ei korvaa viranomaisten viestintäjärjestelmiä, vaan täydentää niitä paikallisyhteisön viestintäratkaisuna.

Miten kyläradio toimii?

Kylälle sijoitetaan kiinteä radioasema (esimerkiksi kylätalolle) ja verkkoon voidaan liittää kyläläisten, yhdistysten sekä tarvittaessa esimerkiksi VPK:n käytössä olevia käsiradiopuhelimia. Viestit voidaan välittää kylän sisällä ja edelleen naapurikyliin muodostuvan radioverkon kautta. Verkko toimii myös silloin, kun sähkö- tai tietoliikenneverkot ovat poissa käytöstä, koska asemat voidaan varustaa varavirralla.

Traficomien vuonna 2023 tekemä määräysmuutos mahdollisti kiinteiden tukiasemien käytön tietyillä RHA68-kanavilla, mikä loi edellytykset kyläradioverkkojen rakentamiselle eri puolilla Suomea.

Miten kyläradio liittyy kunnan varautumiseen?

Kyläradiot voivat tukea kunnan varautumista vahvistamalla kylien omaa toimintakykyä häiriötilanteissa. Sen avulla voidaan:

- välittää tietoa kunnan ja kylien välillä,
- ylläpitää yhteyttä kyläläisiin, kun muut viestiyhteydet eivät toimi,
- tukea vapaaehtoistoimintaa ja paikallista tilannekuvaa,
- edistää yhteisöllistä varautumista osana kokonaisturvallisuutta.

Suomen Kylät ry:n Kylävara-toimintamallissa kyläradio nähdään yhtenä käytännön työkaluna kylien varautumisen kehittämisessä, ja useissa maakunnissa rakennetaan parhaillaan kyläradioverkostoja yhteistyössä kuntien, kyläyhdistysten ja vapaaehtoisten kanssa.

Myös Kankaanpään kaupungissa / Arki turvassa -hankkeessa selvitetään mahdollisuuksia ja tarpeita kyläradiotoiminnan käyttöön ottamiseksi Kankaanpäässä.

Elokuussa keskustelemme kyläradiotoiminnan mahdollisuuksista osana kunnan varautumista. Aihetta esittelee **Satakunnan kyläradion tukihenkilö Markku Pitko**, joka kertoo käytännön kokemuksista kyläradioverkon rakentamisesta ja toiminnasta. Alkusyksyllä järjestetään kyläradioilta, johon kutsutaan kylien edustajat.

ARKI TURVASSA

Slogan: "Vahvistamme arjen sujuvuutta – myös häiriötilanteissa"

Hankeaika: 1.9.2025-31.8.2027

ARKI TURVASSA on Kankaanpään kaupungin ja yhteistyötahojen kanssa toteutettava varautumisen ja jatkuvuudenhallinnan kansainvälinen yhteistyöhanke. Hanke tukee Kankaanpään kokonaisturvallisuustyötä ja rakentaa pohjaa kuntalaisten kestäväälle arjelle kaikissa tilanteissa.

Tavoitteena on vahvistaa palveluiden toimintavarmuutta ja kuntalaisten kykyä toimia häiriö- ja kriisitilanteissa.

Hankkeessa

- rakennetaan yhteistyötä kaupungin, viranomaisten ja kuntalaisten välille,
- annetaan kuntalaisille välineitä häiriötilanteista selviytymiseen,
- kartoitetaan vesiosuuskuntien toimintavalmiuksia,
- arvioidaan kyläradioteknologian käyttöönottoa tiedottamisen tueksi ja -perustetaan kylätiedotuksen verkosto.

Hankkeen kohderyhmänä ovat niin kaupungin johto ja työntekijät kuin laajasti eri väestöryhmät, esimerkiksi syrjäisempien alueiden asukkaat, ikäihmiset, lapsiperheet ja maahanmuuttajat.

Hankkeen odotettuja tuloksia ja vaikutuksia:

1. Yhteistyön vahvistuminen parantaa toimintavalmiuksia (työpajat, kylätiedotuksen verkosto, toimintatapojen yhtenäistäminen, kriisiviestinnän käytäntöjen kehittäminen)
2. Kuntalaisten varautumisosaaminen lisääntyy (omatoimisen varautumisen tiedote, varautumiskoulutukset)
3. Seurantaloja, vesiosuuskuntia ja kyläradiotoimintaa koskevat kartoitukset toimenpide-ehdotuksineen edistävät kylien turvallisuuden kehittämistä.
4. Kaupungin toimintavarmuus paranee KUJA-arvioinnin ja henkilöstökyselyjen myötä.
5. Kansainvälisen yhteistyön kautta verkostoidutaan ja otetaan oppia muiden hyvistä käytännöistä (opintoretket, hankeyhteistyö/työpajat).

Hankkeessa tehdään yhteistyötä kansainvälisten hankekumppaneiden kanssa, mutta paikalliset varautumisen kehittämistoimenpiteet toimeenpannaan Kankaanpäässä.

Hankkeen toteuttaa Kankaanpään kaupunki yhteistyökumppaneinaan Pelastuslaitos / hyvinvointialue, SPR, Vapepa, Maanpuolustusnaiset, yrittäjäyhdistykset ja kyläyhdistyksiä.

ARKI TURVASSA -yhteistyöhanke on saanut tukea lain maaseudun kehittämisen tukemisesta rahoituskaudella 2023–2027 (1325/2022) mukaisesta hanketuesta.